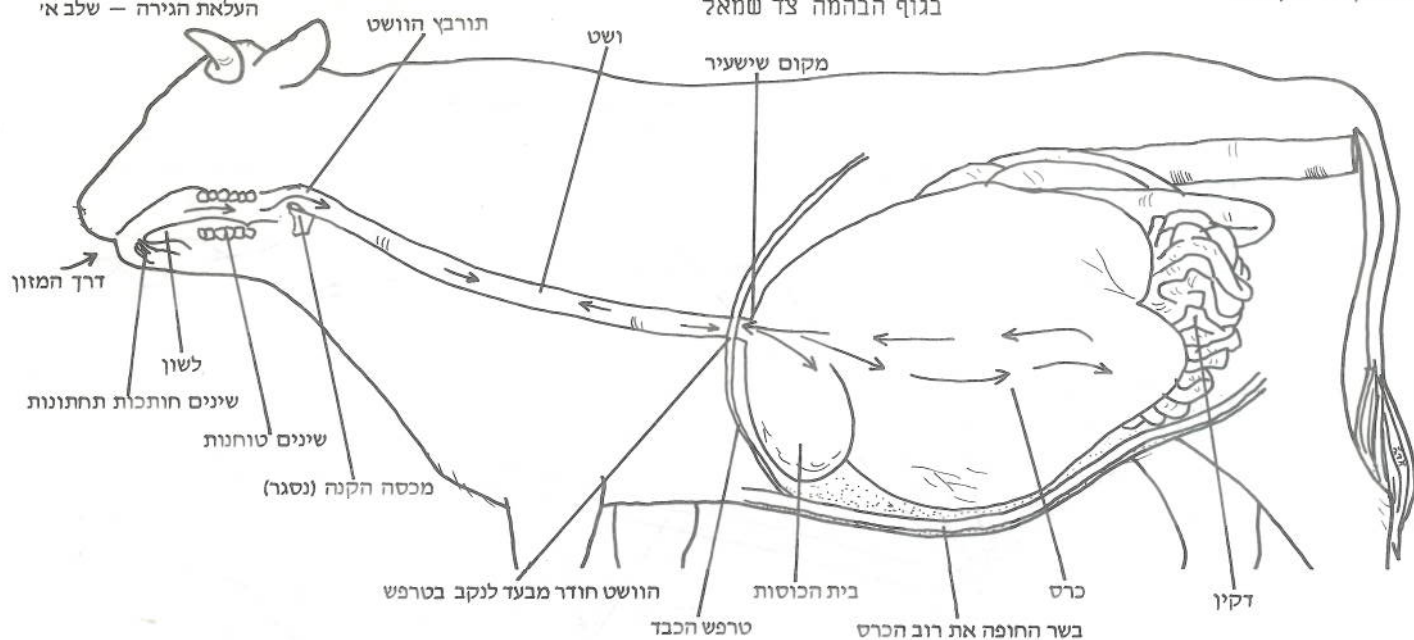

גמרא. ניקבה הקבה:

המקום המדובר בסוגיית 'ניקבה הקיבה'
בגוף הבהמה צד שמאל

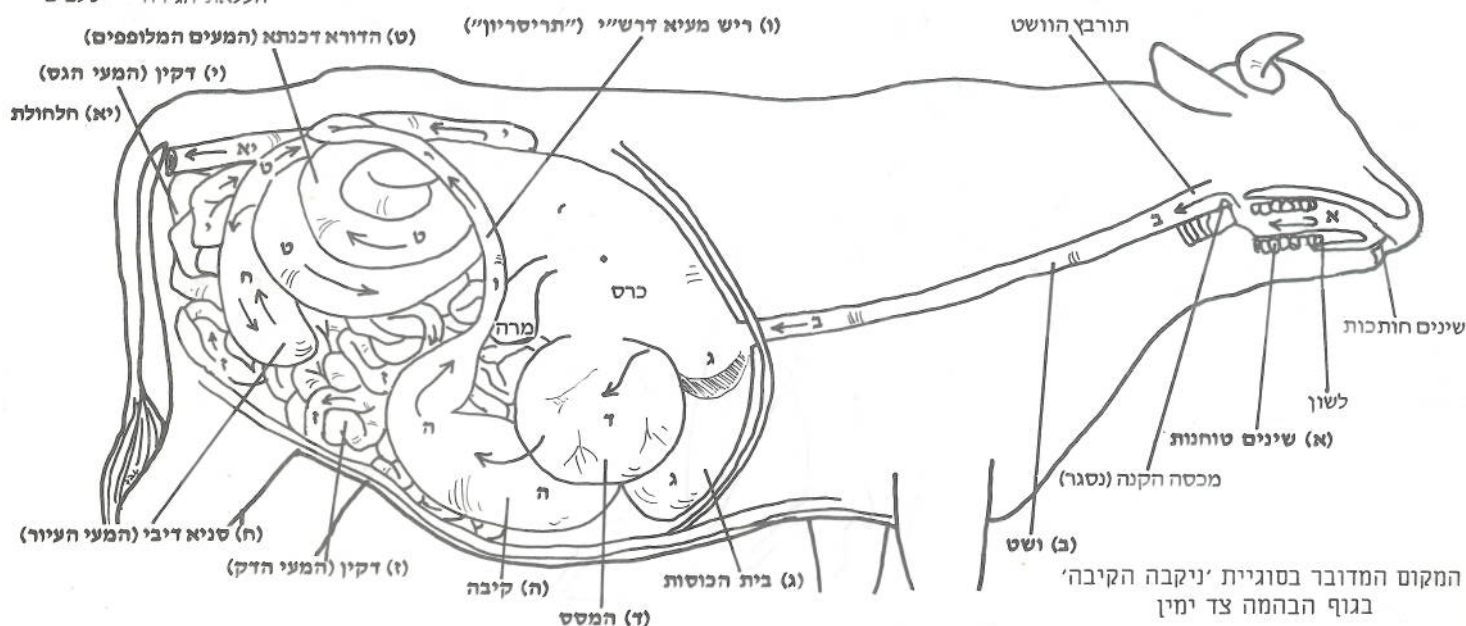
ציור 1952

העלאת הגירה - שלב א'

ציור 1962

העלאת הגירה - שלב ב'

וע"כ שמו בית הכוסות (אות ג), ומשם אל אבר דמוי כדור שהוא ההמסס (אות ד), אשר הם ממשיכים לפרקו, ואז מגיע הוא אל הקיבה (אות ה), אשר היא אבר העיכול הקיים גם אצל בעלי החיים שאינם מעלים גרה, היא בנויה בצורת קשת, ובראשה ובסופה יש מעין שערים צרים. היא מורכבת משלש שכבות הפועלות כמטחנה ונעזרות במיצי עיכול. מהקיבה ממשיך המזון המעוכל אל המעי הדק המטפס, שהוא ראש מעיני באמתא ובלשון חכמי הטבע תריסריון (אות ו), המשכו של המעי הדק הנ"ל קרוי בפי הרמב"ם המעיים המלופפים ובלשון חכמי ט"מ מעי כרוך, והוא מפותל ומקופל מאד (אות ז), הוא מגיע לצינור אטום הנקרא סניא דיבי ובלשון חכמי ט"מ מעי עיור (אות ח), שם הוא מסתובב ופונה אל המעי הגס המסתובב סביב עצמו כנחש הנכרך, ששמו הדורא דכנתא (אות ט), ומשם ממשיך המעי הגס הקרוי בלשון חכמי ט"מ מעי יורד (אות י), כל המעים הללו אף הם ממשיכים לעכל את המזון עד תומו. סופו של מעי זה הוא המעי הישר דרכו יוצאת הצואה מפי הטבעת ששמו חלחולת או כרכשתא (אות יא). איברי העיכול הנ"ל עטופים בקרום גדול בצורת שמלה שהוא החלב המכסה את הקרב ובעור קרומי עטיפה, כפי שיבאר לקמן. ועל כל זאת שנו חכמים במדרש (ויק"ר ג, ובשנינו קצת בקה"ר ז): "בא וראה כמה צער וכמה יגיעה עד שיצא מאכלה ממנה, מפומא לוושטא" (=מהפה לוושט) "מוושטא לאיסטומכא"

1952-1962. הציורים שלפנינו מראים את אברי העיכול שעליהם מדובר בסוגיית "ניקבה הקיבה", ובסוגיות הבאות אחריה: "ניקבה הדקין", "הכרס הפנימית שניקבה", "נקרע רוב הכרס החיצונה", "המסס וביה"כ שניקבו לחוץ". רוב איברים אלו הם איברים המיוחדים לבהמות וחיות טהורות המעלות גרה. העלאת הגרה היא דרכה של הבהמה הטהורה לעכל את המזון, וכמש"כ הכל בו (קא) שהוא מפני שהטהורות הן נדרפות, ואין להן פנאי ללעוס המזון מפני פחד החיות הטורפות, לפיכך בראן השי"ת חסרות שיניים למעלה ללעוס המאכל, והיא מאספת וכונסת בעת האכילה כל מה שתוכל, ומקבצת אותו בכרסה בלעיסה מועטת, ואח"כ כשתנוח היא מעלה גרה ולועסת שוב ומחזירה למעיה לטחון הדק היטב. ציור 1952 מראה את תחילת דרכו של המזון בבהמה מעלת גרה, היא מכניסה את המזון אל פיה בעזרת לשונה ושיניה התחתונות, כי אין לה שיניים עליונות קדמיות (והוא מסימני הטהרה). לאחר לעיסה קצרה בשיני הטהרה האחוריות המזון יורד דרך הוושט אל הכרס הגדולה הקרויה בפי רש"י והראשונים פנצ"א. הכרס בנויה ככמה שקים גדולים בהם מתחיל המזון להתרכך ע"י תסיסה. לאחר ששווה שם המזון מעלה הבהמה אותו שוב אל הפה ללעיסה נוספת, מנה אחרי מנה. ציור 1962 מראה את דרכו של המזון הלעוס בפעם השנייה דרך הוושט (אות ב), ואז הוא טחון ומעורב ברוך. הוא מועבר עתה אל כיס המחולק לכוסות

